

VEILIG ÉN GEZOND:

VEILIG VOELEN, GELUKKIGER LEVEN

INHOUD

- 01** | Voorwoord: Gezond West-Brabant
 - 02** | Veilig én gezond: Veilig voelen, gelukkiger leven
 - 03** | Zorg sámen voor veiligheid en gezondheid
 - 08** | Betrek inwoners bij het treffen van maatregelen
 - 11** | Vraag tijdig advies bij een evenement
 - 15** | Versterk de aadacht voor veiligheid
 - 18** | Beperk maatschappelijke onrust
 - 21** | Colofon
-

VOORWOORD

GEZOND WEST-BRABANT

UW UITDAGING

Meer taken met minder budget. Ook uw gemeente heeft te maken met de gevolgen van de decentralisaties. Deze ontwikkelingen vragen om scherpe en weloverwogen keuzes in uw beleid en begroting. Waar legt u de accenten zodat zo veel mogelijk inwoners zo lang en zelfstandig mogelijk blijven meedoen in de samenleving?

HET DOEL

Wie meedoet is gezonder en gelukkiger, en wie gezond en gelukkig is, doet beter mee. Dat geldt voor kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. En dat geldt overal waar u woont, werkt en leert.

VEILIG ÉN GEZOND

Samen zorgen we voor een veilige en gezonde omgeving. Preventie is daarbij het halve werk! En als er onverhoopt toch een brand, ongeval, zedenzaak, uitbraak van een ernstige infectieziekte of andere calamiteit is, dan beperken gemeenten samen met hulpdiensten en inwoners de schade en herstellen ze de veiligheid.

SPECIALS

Naast de 5 reguliere edities biedt gezondwestbrabant.nl u meer! De komende periode verschijnt een aantal interessante specials, waarvan de volgende in november.

Annemieke van der Zijden,
directeur publieke gezondheid

VEILIG ÉN GEZOND:

VEILIG VOELEN, GELUKKIGER LEVEN

Help, een calamiteit! Of het nu gaat om langdurige stroomuitval, een brand of groot ongeval: wijkbewoners of bedrijfshulpverleners zijn als eerste aanwezig om te helpen. Samen met de gemeente en hulpdiensten zorgen ze voor veiligheid en gezondheid. Speciale aandacht gaat uit naar mensen die verminderd zelfredzaam zijn, maar wel zelfstandig in de gemeente wonen.

Bedrijfshulpverlening, AED-netwerken, buurtpreventieteams en vergunningverlening zijn enkele voorbeelden van preventie om de veiligheid te bevorderen. Dat is niet voor niets, want in Midden- en West-Brabant zijn specifieke risico's op calamiteiten aanwezig. Het is belangrijk om elkaar te kennen en goed voorbereid te zijn op een calamiteit. GHOR en GGD werken nauw samen en ondersteunen voor veilige en gezonde gemeenten!

Ineke Welschen, staffunctionaris ketenzorg GHOR Midden- en West-Brabant

ZORG SÁMEN VOOR VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Bij een calamiteit mist een slechtziende man het alarmbericht op de mobiele telefoon. Of kan een invalide vrouw haar huis niet uit. Als de burens daar alert op zijn, kunnen zij te hulp schieten. "Zelfredzaamheid wordt in een wijk samenredzaamheid", zegt Ineke Welschen. "Hoe nabijer de hulp, hoe beter."

Wijkbewoners zijn bij een incident vaak als eerste aanwezig en beginnen in afwachting van de hulpdiensten vast met de hulpverlening. Zij zijn daar vaak uitstekend toe in staat. De komende jaren zullen steeds meer mensen die zelfstandig wonen, extra zorg of aandacht nodig hebben. Denk daarbij aan mensen met beperkingen. Wat gebeurt er met hen als er een calamiteit is? "Dat vraagt om extra aandacht bij de preventie én bij de aanpak van een calamiteit", zegt Ineke Welschen. Het incident kan een brand zijn, een grote uitbraak van een infectieziekte, maar het kan ook gaan om maatschappelijke onrust door bijvoorbeeld een zedenzaak. Zowel bij de preventie als bij de aanpak hebben gemeenten een centrale rol. "Daarom: veilig en gezond verbinden."

TOENEMENDE RISICO'S

"Nu verminderd zelfredzamen steeds langer zelfstandig blijven wonen, verwachten we meer risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid. Ze hebben bijvoorbeeld een grotere kans om te vallen, laten per ongeluk het gas aanstaan of krijgen te maken met 'babbeltrucs' en inbraken. Want juist de minder zelfredzame mensen zijn hier het slachtoffer van. Omdat het om kwetsbare mensen gaat, willen we niet alleen aan hen voorlichting geven, maar juist ook aan hun netwerk zoals mantelzorgers en thuiszorgmedewerkers, medewerkers van woningbouwcorporaties, maatschappelijk werk en vrijwilligers- en belangenorganisaties. Op die manier verlagen we samen de risico's."

SLIM SAMENWERKEN

Het gaat niet alleen om het voorkómen van incidenten; het is óók belangrijk dat mensen bij calamiteiten zelfredzaam en samenredzaam zijn. Zo kunnen kwetsbare mensen die zelfstandig wonen in plaats van in een instelling, bij een calamiteit niet terugvallen op bedrijfshulpverleners. Zij zijn dan afhankelijk van steun uit hun directe omgeving. Weten buurtgenoten van elkaar waar mensen wonen die ondersteuning nodig hebben bij calamiteiten? En weten zij waar mensen wonen die deze ondersteuning kunnen bieden? En hoe kan de overheid dit stimuleren? Welke databestanden kunnen we gebruiken voor een goed overzicht van verminderd zelfredzamen én buurtbewoners die hen kunnen helpen?

Ineke Welschen,
stafffunctionaris ketenzorg GHOR Midden-
en West-Brabant

.....
Ineke Welschen:
“VORM NETWERKEN
RONDOM MENSEN DIE
EXTRA ONDERSTEUNING
NODIG HEBBEN, ZOWEL
PREVENTIEF ALS WANNEER
ER DAADWERKELIJK IETS
AAN DE HAND IS.”
.....

Het gaat om slim samenwerken, zowel in het delen van informatie als in het breder leren kijken naar veiligheid vanuit verschillende invalshoeken. “Als de thuiszorgmedewerker een intake doet, is oog voor veiligheid in en om het huis belangrijk. Hetzelfde geldt voor een huismeester die kan signaleren dat het niet goed gaat met iemand. Juist door goed samen te werken hebben we een veel groter bereik. Daarnaast zoeken we naar manieren om in contact te komen met mantelzorgers. De ene groep in onze samenleving wordt steeds zelfredzamer, de andere groep wordt juist kwetsbaarder. Als deze twee groepen elkaar weten te vinden in het voorkomen én aanpakken van een calamiteit, vergroot je de samenredzaamheid. Dát geeft een veilig gevoel!”

BELEID

VEILIGHEID EN GEZONDHEID GAAN BESTUURLIJK HAND IN HAND

De afgelopen maanden hebben de verschillende gemeenteraden het beleidsplan 2015-2019 ‘Realisme in denken en doen’ van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant behandeld. Met dit beleidsplan hebben GGD, GHOR en Veiligheidsregio samen een bestuurlijke agenda opgesteld rondom zorg en veiligheid in het sociaal domein. Het accent ligt duidelijk op de voorkant: pro-actie en preventie! Dit krijgt vorm door monitoring, informatiemanagement en goede voorbereiding, zoals in de wijk, bij evenementen en in zorginstellingen. Samenwerking is daarbij het sleutelwoord, en dan vooral met burgers en maatschappelijke organisaties.

BEST PRACTICE

SAMEN AAN DE SLAG VOOR VEILIGE ÉN GEZONDE JEUGD!

De gemeente Aalburg werkt aan een actieplan alcohol- en drugsgebruik gericht op jongeren. Samen met jongerenwerk, politie, GGD en Novadic-Kentron werken de beleidsmedewerkers volksgezondheid en veiligheid van de gemeente aan het in beeld krijgen van problematiek, (h)erkenning bij het maatschappelijk middenveld, inzetten van 'tools' voor collectieve preventie en het in kaart brengen van de route naar zorg en verkenning van de mogelijkheden van repressie.

Een ander mooi voorbeeld met dezelfde partners is de aanpak 'veilige school Oosterhout e.o.'. Hierbij werken alle acht scholen voor het voortgezet onderwijs in Oosterhout, Geertruidenberg, Drimmelen en Dongen samen om NIX18 op de kaart te zetten. Zo krijgen de ouders in de week voor carnaval tips wat ze kunnen doen om met hun kind een veilig en gezond carnaval voor elkaar te krijgen. Samen aan de slag!

BELEID

GEZONDHEID GEREGLD IN OMGEVINGSWET

GGD GHOR Nederland heeft zich er hard voor gemaakt en het is gelukt: met de toekomstige Omgevingswet geven gemeentebesturen de bescherming van de gezondheid een integrale plek in hun omgevingsbeslissingen. Volksgezondheid, veiligheid en ruimte hebben immers een nauwe relatie met elkaar. De nieuwe Omgevingswet gaat per 2018 in en regelt de inrichting van de fysieke leefomgeving. Winstpunten van de wet zijn onder meer:

- Een integrale aanpak, waaronder dus óók volksgezondheid en veiligheid
- Brede participatie en draagvlak
- Ruimte voor initiatieven
- Eenvoud en transparantie

Het RIVM beschrijft in een apart rapport de relatie tussen gezondheid en veiligheid en de omgeving. Ook publiceerde Het RIVM een verkenning naar de samenhang tussen ruimtelijke ordening, milieu en gezondheid."

BEST PRACTICE

BEWEGEN VOORKOMT VALONGEVALLEN

Een valongeval heeft een grote impact! Jaarlijks moeten hierdoor bijna 100.000 65-plussers worden behandeld op de spoedeisende hulp. Ook zijn zo'n 40.000 ziekenhuisopnames en ruim 2500 sterfgevallen de trieste resultaten van valongevallen bij deze groep. Een brede preventieve aanpak geeft de beste resultaten.

1. Bewegingsprogramma's gericht op verbetering van balans en kracht
2. Verbeteringen in en om huis
3. Goed ontwerp en beheer van de openbare ruimte

In Nieuw-Vossemeer (gemeente Steenbergen) realiseren GGD en Tante Louise-Vivensis een beweegtuin annex beweegroute. De inwoners van Nieuw-Vossemeer hadden als wens om jong en oud meer te verbinden en meer mogelijkheden te hebben tot bewegen. Minimaal een half uur per dag bewegen en frequent werken aan opbouw van spierkracht en balans voorkomt valongevallen en bevordert de gezondheid.

*Jolanda van de Velde,
gezondheidsbevorderaar GGD West-Brabant:*

*“DOOR EEN COMBINATIE VAN BEWEEGTOESTELLEN EN EEN
BEWEEGRROUTE ZULLEN JONG EN OUD ELKAAR TREFFEN.”*

BLOG

GEZONDHEID EN VEILIGHEID EEN STEL

https://eenbredeblikopgezondheid.wordpress.com/2014/09/05/gezondheid-veiligheid-een-stel/?utm_source=Twitter&utm_medium=Tweet&utm_campaign=Blog-Brede-Blik-gezondheid-Gezondheid-en-veiligheid-een-stel

BEST PRACTICE

MIDDEN- EN WEST-BRABANT HARTVEILIGER

Jaarlijks overlijden rond de 15.000 Nederlanders (1 op 1.000 inwoners) door een hartstilstand. Een slachtoffer van een plotselinge hartstilstand heeft een verdubbelde overlevingskans als hij wordt gereanimeerd door omstanders. Wordt het slachtoffer binnen 6 minuten gereanimeerd - inclusief toepassing van een AED - dan is de overlevingskans zelfs 50 tot 70%! Op 22 juni 2015 ging op het Markland College in Zevenbergen een driejarige aanpak van start om Midden- en West-Brabant hartveiliger te maken. In deze 3 jaar worden docenten van 40 scholen in de regio opgeleid tot reanimatie instructeurs. Zij geven vervolgens zelf hun leerlingen hierin les. Zo slaan het voortgezet onderwijs in Midden- en West-Brabant, gemeenten, Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, GHOR, GGD en de Hartstichting de handen ineen voor hartveiliger gemeenten.

Inge Trijssenaar, onderzoeker stedelijke omgeving en veiligheid bij TNO

BETREK INWONERS BIJ HET TREFFEN VAN MAATREGELEN

Woon je bij het spoor? Dan moet je weten wat je moet doen als er brand uitbreekt bij een trein of als er een giftige wolk ontsnapt uit een wagon. Daarom onderzoekt TNO in opdracht van de gemeenten Halderberge, Moerdijk en Roosendaal hoe burgers zichzelf het beste in veiligheid kunnen brengen.

Door de invoering van het Basisnet Spoor worden er de komende jaren meer gevaarlijke stoffen vervoerd over het spoortraject Roosendaal-Halderberge-Moerdijk. In deze film is te zien dat deze gemeenten zich daarop voorbereiden. TNO onderzoekt samen met de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, een aantal inwoners en bedrijfshulpverleners van zorginstellingen welk handelingsperspectief bij een incident met gevaarlijke stoffen het beste is. "Een snelle reactie van burgers en bedrijfshulpverleners is belangrijk", zegt TNO-onderzoeker Inge Trijssenaar. Dat begint bij het snel signaleren van gevaarlijke stoffen: "Sommige stoffen ruiken bijvoorbeeld naar gas. Of je ziet een witte wolk." Hoe je jezelf en anderen het beste kunt redden, is besproken tijdens werksessies. Er zijn verschillende manieren: vluchten naar niet bedreigd gebied, dekking zoeken, naar binnen gaan of juist ontruimen.

AANGEPASTE ADVIEZEN NA TIPS INWONERS

In de werksessies is speciale aandacht besteed aan de beste strategie voor mensen die verminderd zelfredzaam zijn. De maatregelen die TNO verder gaat onderzoeken, komen voort uit suggesties die de inwoners en bedrijfshulpverleners gegeven hebben. "Aankankelijk denken mensen dat ze helemaal niet weten wat ze moeten doen bij een ongeluk op het spoor. Maar vervolgens komen ze zelf met hele goede suggesties. 'Als er ammoniak vrij komt kan je een natte doek gebruiken', redeneren de burgers." Met de opbrengst van de werksessies gaat TNO na welke maatregelen in welke situatie het meest effectief zijn. De uitkomsten worden de basis voor de risico- en crisiscommunicatie. "De praktische suggesties van de inwoners helpen ons bij het opstellen van passende maatregelen en communicatieadviezen", aldus Inge.

Inge Trijssenaar

.....
Inge Trijssenaar:
*"PRAKTISCHE SUGGESTIES
VAN DE INWONERS
ZIJN BELANGRIJK VOOR
PASSENDE MAATREGELEN EN
COMMUNICATIEADVIEZEN."*
.....

BELEID

ALS JE HET ZELF NIET REDT, DAN SAMEN!

De uitgangspunten van de Wmo zijn duidelijk: burgers dragen een eigen verantwoordelijkheid voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven. Bovendien mag van burgers worden verwacht dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan, óók bij een ingrijpende gebeurtenis, ongeval of ramp. Als zelfredzaamheid niet lukt, komt het netwerk in beeld: familie, vrienden en de buurt. Gemeenten moeten dan wel faciliteren dat burgers deze netwerktaak goed kunnen uitoefenen. Dat kan bijvoorbeeld door met hen te bespreken welke maatregelen passend zijn. Vaak ontstaan er dan verrassende ideeën.

BEST PRACTICE

ZELFREDZAAMHEID IN DE BUURT

In deze film van het Rode Kruis worden concrete activiteiten getoond zodat buurtbewoners hun risicobewustzijn kunnen vergroten. Ook is er aandacht voor hoe te handelen bij een incident en hoe buurtnetwerken te versterken, zodat buurtbewoners elkaar helpen in een noodgeval.

BEST PRACTICE

VEILIG HONK

De gemeente Halderberge heeft samen met politie, scholen en vrijwilligers de aanpak 'Veilig Honk' ontwikkeld. Jongeren kunnen in deze huizen terecht als ze zich onderweg naar school niet veilig voelen of hulp nodig hebben. Er zijn 19 Veilige Honken in de gemeente Halderberge. De huizen zijn goed herkenbaar door een bord voor het huis. In 9 andere gemeenten in West-Brabant en ook elders in Nederland zijn er ook Veilige Honken.

.....

*Mees en Veronica Willemsen,
inwoners van de gemeente Halderberge:*

*"WIJ ZIJN EEN VEILIG HONK OMDAT WE JONGEREN EEN
VEILIGE PLEK WILLEN BIEDEN ALS ZE PROBLEMEN HEBBEN, OP
WELK GEBIED DAN OOK."*

.....

BEST PRACTICE

INWONERS BRENGEN ENGE PLEKKEN IN KAART

De gemeente Steenbergen brengt met hulp van haar inwoners 'enge plekken' in kaart. Zij wil graag van haar inwoners horen welke plekken in de openbare ruimte zij als onveilig ervaren, op welke momenten en waarom. Om vervolgens bijvoorbeeld via snoeien van het openbaar groen, betere straatverlichting of de inzet van buurtpreventieteamen waar mogelijk verbeteringen aan te brengen. "Een gemeente kan nog zo veilig zijn, afgemeten aan politiecijfers over criminaliteit, maar veiligheid is een zaak van (subjectief) gevoel dat ook wordt gevoeld door die donkere straat of dat smalle padje waar men vaak door heen moet", aldus John van den Hof.

.....

*John van den Hof,
stafmedewerker bestuurszaken gemeente Steenbergen:*

*"WEGWERKEN VAN DIE 'ENGE PLEKKEN' DRAAGT BIJ AAN EEN
VEILIG WOON- EN LEEFKLIJMAAT IN STAD EN DORP."*

.....

Jolanda Hogewoning, evenementenadviseur GHOR Midden- en West-Brabant

VRAAG TIJDIG ADVIES BIJ EEN EVENEMENT

Koningsdag 2014 in Breda: een feest met veel voorbereiding, óók op het gebied van gezondheid en veiligheid. In deze video ziet u de voorbereidingen van de GHOR om samen met de partners te zorgen voor een veilig en gezond evenement.

Kan de ambulance het terrein bereiken? Is er aandacht voor het risico op gehoorschade? Hoe is de medische dienst georganiseerd? Organiseert u een publieksevenement, dan is het zaak tijdig te zorgen voor goede veiligheids- en gezondheidskundige maatregelen. Op die manier beheersen gemeente, organisatie en hulpdiensten samen de risico's.

Per jaar worden een paar duizend evenementen georganiseerd in Midden- en West-Brabant, variërend van een straatbarbecue op een pleintje of een kleinschalige braderie tot grote evenementen met duizenden bezoekers zoals het bloemencorso, sportevenementen en dancefestivals. Volop werk dus voor Jolanda Hogewoning, die met haar partners de gemeenten adviseert over veilige en gezonde evenementen.

VOORKOM GEZONDHEIDSSCHADE

"Ik zie steeds meer festivals waarbij jongeren alcohol en/of drugs gebruiken. De deskundigen van GGD en de verslavingszorg spelen hierop in met voorlichting en preventieve maatregelen op het gebied van alcohol- en drugsgebruik, maar ook gehoorschade, oververhitting of een slechte hygiëne. Worden er veel jonge kinderen of gehandicapten verwacht, dan geven we extra specifieke adviezen zodat ook hun gezondheid en veiligheid zijn geborgd.

Dit geldt ook voor indooractiviteiten en evenementen rond het water. Ook activiteiten met dieren brengen specifieke risico's met zich mee waar we op voorhand op inspelen."

Bij grote evenementen zoals muziekfestival 538 of Koningsdag is de GHOR het aanspreekpunt voor alle medische partners zoals de ambulancedienst en ziekenhuizen. "Wij informeren al onze partners over wat er speelt, voor het geval dat er opgeschaald moet worden." "Samenwerking is van groot belang", zegt Jolanda. "Met de gemeenten hebben we regelmatig contact over evenementen. Met aandacht voor zorgvuldige vergunningverlening, goede afspraken en samenwerking met alle partners, maken we samen de evenementen veilig en gezond."

.....

Jolanda Hogewoning:
"BIJ EVENEMENTEN WAAR
KWETSBARE DOELGROEPEN
VERWACHT WORDEN, GEVEN
WE SPECIALE ADVIEZEN."

.....

▶ VIDEO

EEN VEILIG EN GEZOND EVENEMENT

BEST PRACTICE

TOEZICHT OP VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Folkloredagen, tentfeesten, openluchtconcerten, wielerrondes, kindervakantieweken: vooral de zomermaanden staan bol van dit soort evenementen waarbij plezier voor de bezoekers voorop staat. Een infectie door bijvoorbeeld besmet water, voedsel of onhygiënisch sanitair is een ongenode gast. Daarom kunnen organisatoren van evenementen – direct verantwoordelijk voor een zo gezond mogelijke omgeving voor zowel bezoeker als medewerker – advies krijgen van het team technische hygiënezorg (THZ) van de GGD. Team THZ kan advies geven bij de opzet van een evenement, maar zij kan ook vooraf of tijdens het evenement een bezoek brengen aan de locatie. Heeft een evenement een hoog infectierisico? Dan betreft de GHOR het hygiëneadvies van team THZ in haar advisering rondom het verstrekken van een vergunning. De GGD heeft niet alleen een adviserende maar ook een controlerende taak, bijvoorbeeld als het gaat om het aanbrengen van tatoeages en piercings. Een voorbeeld hiervan is de Needle Art Tattoo Convention in Breda. Op dit jaarlijkse tattoo evenement zijn topartiesten uit alle delen van de wereld aanwezig. Twee inspecteurs van het team THZ controleren tijdens de conventie of voldaan wordt aan de landelijke hygiënerichtlijnen.

BEST PRACTICE

VEILIG DOOR DE BOSSEN MET DE AVONDVIERDAAGSE

Ieder jaar doen vele gezinnen mee met de avondvierdaagse. In West-Brabant gaat de vierdaagse regelmatig dwars door de bossen. Kinderen zijn speels en blijven meestal niet op de paden in het bos; ze rennen dwars door het lage struikgewas. Dit zijn nou juist de plaatsen waar zich teken bevinden. Kinderen lopen hierdoor meer risico op een tekenbeet dan volwassenen die op de paden blijven. Als ze worden gebeten door een besmette teek kunnen ze de ziekte van Lyme oplopen. Bescherming vooraf, een goede controle op en de juiste verwijdering van teken helpen om de ziekte te voorkomen.

De GGD was aanwezig bij een van de locaties waar de inschrijving voor de vierdaagse plaatsvond. Elke deelnemer of gezin kreeg een tasje met een monsterzakje Deet, voorlichtingsmateriaal en een tekentang. Veel deelnemers gaven aan niet te weten dat Deet helpt bij het voorkomen van een tekenbeet.

*Anja Buntsma,
sociaal verpleegkundige infectieziektebestrijding GGD West-Brabant:
“EEN ACTIE DIE NAVOLGING VERDIENT VOOR
BEWUSTWORDING BIJ DE INWONERS UIT ONZE REGIO.”*

BEST PRACTICE

PREVENTIE VAN GEHOORSCHADE

De GGD en Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid (GMV) hebben in januari 2015 alle gemeenten opgeroepen hun geluidbeleid met betrekking tot horeca en evenementen aan te passen.

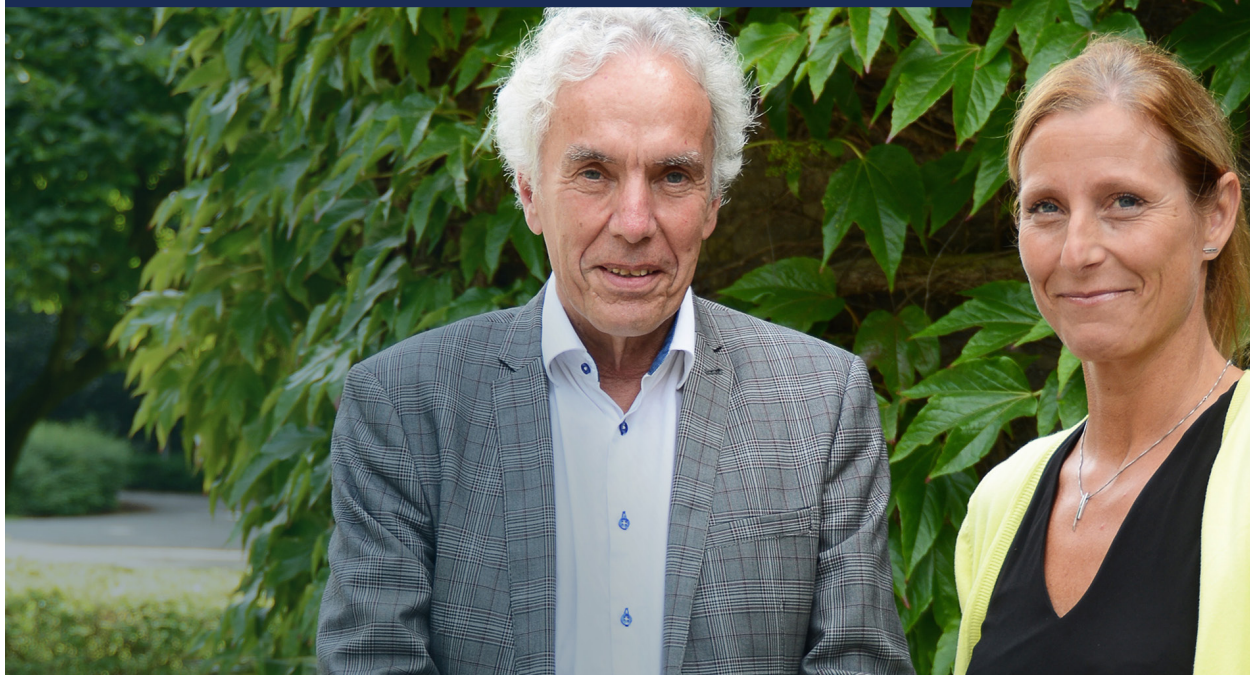
Dit beschermt niet alleen omwonenden tegen geluidshinder, maar ook de bezoekers tegen gehoorschade. Ieder jaar lopen namelijk tienduizenden jongeren in Nederland gehoorschade op door vrijetijdslawaai, waarvan ongeveer de helft tijdens het uitgaan. Vaak ontstaan hierdoor blijvende handicaps zoals oorsuizingen, geluidsvervorming en gehoorverlies. Samen met de GHOR is een infoblad opgesteld voor de organisatoren van evenementen. Daarnaast wordt het thema gehoorschade ook met de (directies van) middelbare scholen besproken op het moment dat het gezondheidsprofiel van de tweede klassers wordt doorgenomen. Doel: méér aandacht voor gehoorschadepreventie tijdens het lesprogramma én een verantwoord schoolbeleid rondom de eigen schoolfeesten. Ook tijdens de introductieweek van nieuwe HBO-studenten wordt aandacht gevraagd voor dit thema. GGD en Bureau GMV trekken samen op met partners zoals de Nationale Hoorstichting.

BEST PRACTICE

GEVOLGEN VAN EXTREEM WEER

Zo maar twee voorbeelden van de gevolgen van weersomstandigheden voor evenementen in de regio Midden- en West-Brabant: 5 mei-vieringen met een storm op komst en de avondvierdaagse die in veel gevallen werd afgelast vanwege verwachte regen en onweer. Organisatoren, gemeenten en hulpdiensten worden dan ook steeds vaker geconfronteerd met de gevolgen van extreem weer. De GHOR adviseert bij de verwachting van extreem weer de gemeenten welke aanvullende maatregelen de organisatoren kunnen nemen.

.....

Maarten van Eybergen, woordvoerder GGZ Westelijk Noord-Brabant, en
Annabelle-France Rouwendal, BHV-KAM-coördinator en docent EHBO-reanimatie GGZ
Westelijk Noord-Brabant

VERSTERK DE AANDACHT VOOR VEILIGHEID

.....

Steeds meer cliënten in de gehandicaptenzorg en GGZ worden thuis begeleid in plaats van in een instelling. In de instellingen blijven mensen wonen die juist zwaardere zorg nodig hebben. Daardoor vraagt zorg voor veiligheid in de wijk én in de instelling extra aandacht. Dat lukt als we dat samen doen.

Voor mensen met psychische problemen die zelfstandig wonen, schakelt GGZ Westelijk Noord-Brabant niet alleen professionals in, maar ook ervaringsdeskundigen. "Dit zijn ex-clieënten die hun ervaringen in de GGZ inzetten om vroegtijdig psychosociale problemen te signaleren als het minder goed dreigt te gaan, zeggen Maarten van Eybergen en Annabelle-France Rouwendal. "Het maken van risicotaxaties is een onderdeel van ons dagelijks werk. Dat vraagt alertheid van zowel de professionals als de naasten van de cliënt in zijn eigen omgeving. Is deze cliënt in staat om zelfstandig beslissingen te nemen? Of moeten wij als GGZ in verband met de veiligheidsrisico's de regie tijdelijk overnemen?"

.....

Jos van Bergen:
*“EXTRA AANDACHT VOOR
VEILIGHEID IN DE WIJK EN
INSTELLING IS MOGELIJK ALS
WE DAT SAMEN DOEN.”*

.....

Bij SOVAK, dienstverlener aan mensen met een verstandelijke beperking, kunnen sommige cliënten zelf een belangrijke rol spelen bij de zorg voor veiligheid. “Daarom doen we wel eens ontruimingsoefeningen met deze cliënten”, zegt Jos van Bergen. Alle SOVAK-medewerkers hebben een interne opleiding gevolgd. Bovendien heeft elk team een bedrijfshulpverlener met een coördinerende rol. “Techniek valt nog wel te regelen, maar juist de mensen vormen de kwetsbare factor. Daarom moeten we de opleiding borgen en alert blijven op het snel inwerken van nieuwe medewerkers.” Bij een evacuatie rekenen instellingen soms ook op de directe omwonenden. “Als er hier iets gebeurt, zijn er altijd mensen in de buurt die een helpende hand kunnen bieden”, zegt Jos. “Op een verzamelplaats zijn bijvoorbeeld cliënten met wegloupedrag. Omwonenden kunnen dan een oogje in het zeil houden. Extra aandacht voor veiligheid in de wijk en in de instelling is mogelijk als we dat samen doen.”

BELEID

VEILIG EN GEZOND: GOED VERBONDEN!

Gezondheid en veiligheid hebben veel met elkaar te maken. De verbinding tussen beiden is structureel goed geborgd omdat de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) directeur is van zowel de GGD als de GHOR. Ook zit zij in het Dagelijks Bestuur van de Regionale Ambulance Voorziening en leidt zij, in opdracht van de Veiligheidsregio (VR), de geneeskundige hulpverlening bij crises en rampen. De wethouders volksgezondheid vormen samen het algemeen bestuur van de GGD en de burgemeesters samen het algemeen bestuur van de VR en GHOR. Binnen de gemeente werken zij in één college van B&W.

Een verbinding die hoog op het wensenlijstje van GGD en GHOR staat en waaraan hard gewerkt wordt, is die tussen de beleidsmedewerkers volksgezondheid en de beleidsmedewerkers openbare orde en veiligheid. Hiermee wordt de verbinding ook ambtelijk geborgd. Door al deze maatregelen zijn gezondheid en veiligheid goed verbonden.

BEST PRACTICE

HULPDIENTEN BEREIDEN ZICH VOOR

In de regio West-Brabant werken de hulpdiensten samen met de collega's in België. Om de samenwerking tijdens incidenten soepel te laten verlopen, wordt samen geoefend. Kijk mee achter de schermen van een gezamenlijke oefening in deze film.

Een ander voorbeeld van samen oefenen: 26 mei 2015, 11.45 uur: een huisarts belt met de dienstdoende GGD-verpleegkundige van infectieziektebestrijding. Hij heeft een patiënte die hij verdenkt van MERS. Gelukkig betreft het een oefening. In het GGD infectieziekteteam wordt de casus besproken en contact opgenomen met het RIVM. De patiënte krijgt uitleg wat er allemaal gaat gebeuren. Voorbereidingen worden getroffen voor de persoonlijke bescherming van het GGD-personeel, zoals mondklappers, schorten, gelaatsbrillen en handschoenen. Vervolgens neemt de verpleegkundige bloed af en maakt zij een keeluitstrijkje. De patiënte krijgt tot slot een uitgebreide instructie over wat ze wel en niet mag doen tot de uitslag bekend is. Juist door dit soort oefeningen is iedereen optimaal voorbereid voor als er écht iets aan de hand is!

BEST PRACTICE

EVACUATIE BIJ WATEROVERLAST

Op 28 juli 2014 loopt 's middags de parkeergarage van een appartementencomplex vol met regenwater. Onder de bewoners bevinden zich 10 gehandicapten die op de eerste verdieping wonen. De brandweer is druk bezig met het wegpompen van het water. Ondertussen werkt de lift niet meer en wordt de stroomvoorziening afgesloten. Men weet niet hoe lang dit gaat duren. Besloten wordt de bewoners te evacueren. Ter plaatse wordt een crisisteam samengesteld, bestaande uit medewerkers van de instelling, gemeente, woningbouwvereniging, GHOR en het nutsbedrijf om de evacuatie voor te bereiden. Alle cliënten kunnen met hun vaste begeleiding naar een collega-instelling. Na een week kon iedereen weer terugkeren naar huis.

Adriënne Nuiten, coördinator PSHI, en

Mariël van Beek, extern vertrouwenspersoon van GGD West-Brabant

BEPERK MAATSCHAPPELIJKE ONRUST

Een pedofiel die na een gevangenisstraf weer terugkeert in de wijk, een familiedrama, een moord of een zedenzaak: deze incidenten geven onrust in de gemeente of in een woonwijk en kunnen ervoor zorgen dat inwoners zich onveilig voelen. De GGD werkt samen met netwerkpartners om onrust en onveiligheidsgevoelens te beperken.

Gemiddeld één keer per week is er in Midden- en West-Brabant een incident dat tot maatschappelijke onrust kan leiden. Om te voorkomen dat de onrust alleen maar toeneemt, is een juiste, snelle en eenduidige communicatie met inwoners cruciaal. Dat is uitermate belangrijk voor het veiligheidsgevoel van inwoners. Het team voor Psychosociale Hulp bij Ingrijpende gebeurtenissen (PSHi) ondersteunt de burgemeester bij de coördinatie van de inzet van alle betrokken organisaties, zodat snel en goed wordt samengewerkt. In dit team zitten – afhankelijk van het incident – vertegenwoordigers van maatschappelijk werk, politie, slachtofferhulp en de gemeentelijke beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid. “Vaak komen zij dezelfde dag nog bij elkaar voor beeld-, oordeel- en besluitvorming en afstemming van hun acties”, zegt Adriënne Nuiten, één van de coördinatoren PSHi bij de GGD West-Brabant.

BETER TE VROEG DAN TE LAAT

Veel voorkomend zijn incidenten met grensoverschrijdend gedrag, bijvoorbeeld op het gebied van seksualiteit. Het team van externe vertrouwenspersonen in West-Brabant adviseert en begeleidt zo nodig ouders, kinderen en leerkrachten. "Bij onze gesprekken nemen we de ouders heel erg serieus", zegt coördinator Mariël van Beek. "Daarbij is het prettig dat ik als GGD-medewerker zelf geen hulpverleningsrelatie heb met ouders en kinderen, en dus juist een onafhankelijke rol kan spelen. Ik denk mee in het belang van de gezondheid van het kind." "Met een snelle reactie kun je vaak de kou uit de lucht halen", aldus Adriënné. "Gemeenten kunnen ons daarom beter te vroeg inschakelen dan te laat."

links Mariël
rechts Adriënné

Adriënné Nuiten:
"EEN SNELLE REACTIE HAALT
VAAK DE KOU UIT DE LUCHT."

INFOGRAPHIC

COÖRDINATIE INZET PSHI

BELEID

GGD: ÓÓK BIJ EEN CRISIS

In het GGD Rampen Opvang Plan (GROP) liggen de taken bij crises vast. De GGD komt in actie bij:

- coördinatie van psychosociale hulpverlening, zoals de opvang van slachtoffers na een calamiteit, bij gezinsdrama's, zedenzaken of risico op maatschappelijke onrust
- grootschalige inzet bij infectieziektebestrijding
- medisch milieukundig advies zoals bij het vrijkomen van gevaarlijke stoffen
- crisiscommunicatie, zodat bewoners snel duidelijkheid hebben
- gezondheidsonderzoek- en advies bij een incident of ramp

BEST PRACTICE

OMGAAN MET INGRIJPENDE GEBEURTENISSEN EN ONGEWENST GEDRAG

Een ingrijpende gebeurtenis zoals een ongeluk tijdens een schoolreis of een melding van ongewenst gedrag is schokkend voor de direct betrokkenen. En zorgt daarnaast ook vaak voor maatschappelijke onrust en hectiek. Daarom traint de GGD Academy leerkrachten, bestuurders en pedagogisch medewerkers hoe zij de schade kunnen beperken, de juiste opvang kunnen regelen en onrust kunnen verminderen. Samen aan de slag met praktijkcasussen en de stappen uit het psychosociaal veiligheidsplan, gericht op een algemeen incident, ingrijpende gebeurtenis of ongewenst gedrag. Duidelijke afspraken en protocollen bij ingrijpende gebeurtenissen zorgen voor een stukje rust bij de leerkrachten.

Ben Sanders,

algemeen directeur van Stichting Nutsscholen Breda

*“IEDERE BESTUURDER HOOPT NATUURLIJK DAT JE ZON PLAN NOOIT
NODIG ZAL HEBBEN, MAAR WE MOETEN EROP ZIJN VOORBEREID
EN ER OP EEN PROFESSIONELE MANIER MEE OM KUNNEN GAAN.”*

COLOFON

DEZE UITGAVE

Gezondwestbrabant.nl is een initiatief van GGD West-Brabant en GHOR Midden- en West-Brabant. Wij danken graag alle geïnterviewden en betrokkenen bij de totstandkoming van deze uitgave.

BRONVERMELDING:

Beeldmateriaal door GGD West-Brabant, GHOR, TNO, Teun Poppelaars, Beeldveld fotografie en Shutterstock.

Evenementenadvisering, Factsheet GHOR Midden- en West-Brabant

www.waarstaatjegemeente.nl

Regionaal Risicoprofiel Midden- en West-Brabant, 2014

Registratiegegevens Meldingen PSHi, GGD West-Brabant, 2014

Registratiegegevens RAV, werkgebied Midden- en West-Brabant, 2014

VRAGEN?

Neem contact op met uw beleidsadviseur

BIANCA VAN IERSEL

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid

Gemeenten: Breda en Rucphen

T: 06-423 368 95

E: b.iersel@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @Blersel

Werkdagen: maandag tot 15.00 uur, dinsdag en donderdag

GERRIE VAN DEN BROEK

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid

Gemeenten: Etten-Leur, Oosterhout, Steenbergen en Woensdrecht

T: 06-135 086 93

E: g.broek@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @LGB_Gerrie

PETRA VAN MECHELEN

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid

Gemeenten: Halderberge en Roosendaal

T: 06-135 189 14

E: p.mechelen@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @Petra_v_M

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, woensdag- en vrijdagochtend

WILLEKE MICHEL

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Bergen op Zoom, Geertruidenberg en Moerdijk
T: 06-423 368 58
E: w.michel@ggdwestbrabant.nl / **TWITTER** @willekemichel
Werkdagen: maandag tot 15.00, dinsdag, donderdag
woensdag in de oneven weken

DANIËLLE STEENBERGEN

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Aalburg, Werkendam, Woudrichem en Zundert
T: 06-107 766 30
E: d.steenbergen@ggdwestbrabant.nl / **TWITTER** @SteenbergenD
Werkdagen: maandag, woensdag tot 13.00 uur en donderdag

IVANKA VAN DER VEEKEN

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Drimmelen
T: 06-423 368 37
E: i.veeken@ggdwestbrabant.nl / **TWITTER** @Ivankavdveeken
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdagochtend en donderdag